

ENONTEKIÖN KUNTA

Ounastie 165

99400 ENONTEKIÖ

Puh./ neuvonta: 040 4876 980

Fax: 016 521 050

27. 09. 2013

23.9.2013

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

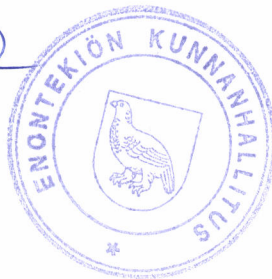
KYSELY KUNNILLE KUNTALAIN KOKONAISUUDISTUKSEEN LIITTYEN

Enontekiön kunnanhallitus on kokouksessaan 16.9.2013 § 236 käsitellyt kuntalain kokonaisuudistukseen liittyvää kyselyä ja päättänyt lausuntonaan antaa liitteen mukaisen vastauksen.

ENONTEKIÖN KUNNANHALLITUS

Mikko kärnä
kunnanjohtaja

Pia Korva
kunnansihteeri vs.

25.9.2013

Kysely kunnille kuntalain kokonaisuudistukseen liittyen

Taustatiedot

1. Kuntanumero: 047
2. Kunta: Enontekiö
3. Maakunta: Lappi
4. Kuntakokoluokka: Kuntaliiton vakioluokitus
 - a. 1= Alle 2000 as.
 - b. 2= 2000 – 5000 as.
 - c. 3= 5001 – 10 000 as.
 - d. 4= 10 001 – 20 000 as.
 - e. 5= 20 001 – 50 000 as.
 - f. 6= 50 001 – 100 000 as.
 - g. 7= Yli 100 000 as.

5. Kunnan vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot:

Mikko Kärnä
Kunnanjohtaja
P. 040 143 89 41
mikko.karna@enontekio.fi

6. Kyselylomakkeen teknisen vastaajan yhteystiedot (jos eri kuin edellä)
7. Miten kyselyn vastaus on kunnassanne valmisteltu? **Yhteisvalmistelu virkamiesten ja kunnanhallituksen kesken**

Toimielimet ja johtaminen –jaoston kysymykset

8. Valtuuston toimikauden aloittamista on syytä aikaistaa
 - a. kyllä
 - b. ei
9. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen kyllä, millä seuraavista tavoista valtuuston toimikauden aikaistaminen voisi parhaiten tapahtua
 - a. säädetään, että valtuuston toimikausi alkaa heti vaalien jälkeen
 - b. aikaistetaan kunnallisvaalien ajankohtaa mahdollisimman varhaiseen vaiheeseen syksyllä
 - c. aikaistetaan kunnallisvaalien ajankohtaa keväälle
 - d. aikaistetaan kunnallisvaalien ajankohtaa keväälle ja samalla yhdistetään kunnallisvaalit ja eduskuntavaalit.
 - e. muu tapa, mikä? _____

Mahdolliset kommentit: Valtuuston toimikautta olisi syytä aikaistaa, sillä uuden valtuuston on tärkeää päästä itse päättämään ensimmäisen toimikautensa budjetista. Strategisen johtamisen kannalta on myös välttämätöntä, että uusi valtuusto pääsee heti tekemään itsenäisesti linjaukset tulevalle toimikaudelleen. Nykyisessä tilanteessa eletään ensimmäinen vuosi edellisen valtuuston tekemien ratkaisujen varassa. Eduskunta- ja kuntavaalien yhdistämisellä saavutetaan myös kustannussäästöjä.

10. Valtuuston koosta tulisi parhaiten säännellä seuraavalla tavalla

- a. säännellään valtuuston koot, jotka vaihtelevat kuntakoon mukaisesti
- b. säännellään valtuuston koon ala- ja ylärajat, joiden sisällä kunta voi itse päättää koon
- c. valtuuston koko tulisi jättää kunnan omaan harkintaan
- d. muulla tavalla, millä?

Mahdolliset kommentit: Kunnilla on Suomessa itsellään paras asiantuntemus siitä, miten niiden hallinto tulee järjestää. Kuntalain uudistuksen tavoitteena on vahvistaa kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia sekä suoraan että edustuksellisen demokratian kautta. Tämänkin periaatteen mukaisesti kunnilla tulee olla itsenäinen harkintavalta sen suhteen, mikä on niiden kunnanvaltuustojen koko.

11. Kunnanhallituksen puheenjohtajan tulisi olla

- a. nykyisenkaltainen sivutoiminen luottamustoimi?
- b. kokopäiväinen luottamustoimi
- c. osa-aikainen luottamustoimi?

Mahdolliset kommentit: Kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävä on erittäin merkittävä ja haastava luottamustoimi, jonka haltijalta vaaditaan laajaa perehtyneisyyttä kaikkiin kunnan eri toimintasektoreihin. Luottamustoimen menestyksellinen hoitaminen vaatii runsaasti aikaa sekä perehtymistä niin asiakirjoihin kuin kuntalaisten tarpeisiin. Tehtävässä on runsaasti kokouksia ja erilaisia edustustehtäviä.

Edustuksellisen demokratian toimivuuden kannalta on äärimmäisen tärkeää, että kunnanhallituksen puheenjohtajalla on tosiasiallisesti mahdollisuus hoitaa tehtävänsä sen vaatimassa laajuudessa. Luottamustoimen ollessa nykyisellään sivutoiminen luottamustoimi on tämä äärimmäisen haastavaa. Kokopäiväinen ja palkallinen luottamustoimi olisi paras tapa asian järjestämiseen. Poliittisen johdon toimiessa päivittäisessä yhteistyössä kunnan virkamiesjohdon kanssa varmistetaan hallinnon sujuvuus ja demokratian toteutuminen asioiden valmistelussa.

On myös tärkeää, että edellisessä laissa mallinnettu pormestarimalli säilytetään myös uudessa lainsäädännössä.

12. Mihin seuraavista ryhmistä sidonnaisuuksien ilmoittamisen tulisi kohdistua? (voitte valita useamman vastausvaihtoehdon)

- a. valtuutettuihin
- b. valtuuston puheenjohtajistoon
- c. kunnanhallituksen jäseniin ja varajäseniin

- d. kunnanhallituksen puheenjohtajistoon
- e. lautakuntien jäseniin ja varajäseniin
- f. lautakuntien puheenjohtajiin
- g. kunnanjohtajaan
- h. johtoryhmän jäseniin
- i. muu, mikä?

Mahdolliset kommentit: Riippumattoman ja läpinäkyvän päätöksenteon sekä hallinnon näkökulmasta on tärkeää, että kaikki poliitikot sekä kunnan johtavat virkamiehet ilmoittavat omista sidonnaisuuksistaan.

13. Kunnanjohtajan ja kunnan välisten johtajasopimusten tulisi mielestänne olla

- a. vapaaehtoisia
- b. pakollisia

Mahdolliset kommentit: Johtajasopimuksella selkiytetään työnjakoa kunnan virkamiesjohdon ja poliittisen johdon kesken. Johtajasopimuksen pakollisuudesta sekä sen määrätyistä sisällöistä olisi tarpeen säätää vähintäänkin asetustasoisesti. Hyvä ja laadukas johtajasopimus ennaltaehkäisee ongelmia sekä tarjoaa myös toimintamallit, mikäli ongelmia kaikesta huolimatta syntyy.

14. Kunnanjohtajan erakorvausten määrä tulisi mielestänne

- a. olla kunnan ja kunnanjohtajan välinen sopimukseen perustuva asia
- b. perustua kuntalaissa asetettuihin väliin raameihin
- c. määräytyä muutoin, miten _____

Mahdolliset kommentit: Kyseessä on puhdas sopimusasia viranhaltijan ja työnantajan kesken. Asiasta on olemassa suositukset Kuntaliitolta.

15. Pitäisikö uudessa kuntalaissa olla säännöksiä myös valiokunta- ja ministerimallista? Jos, niin mitä näistä malleista olisi tarpeen säätää? (Nykyisin kuntalaissa on mallinnettu vain perusmalli ja pormestarimalli.)

Kyllä. Erilaisten mallien mallintamisesta lainsäädännössä ei ole mitään haittaa ja kuntien tulee voida joustavasti valita niille parhaiten soveltuvat ratkaisut käyttöönsä.

16. Tulisiko laissa olla mahdollisuus ottaa suora pormestarin vaali käyttöön?

- a. **kyllä**
- b. ei
- c. ei osaa sanoa

17. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen kyllä, onko kunnassanne arvionne mukaan halukkuutta ottaa käyttöön suora pormestarin vaali?

- a. kyllä
- b. **ei**

c. ei osaa sanoa

Mahdolliset kommentit: _____

Demokratiajaoston kysymykset

Hallitus on linjannut, että uuteen kuntalakiin valmisteltaisiin sähköiseen viestintään ja osallistumiseen liittyviä, velvoittavia säännöksiä.

18. Mihin seuraavista asioista kunnallanne olisi valmius kuntalaisen ja kunnan välisen vuorovaikutuksen lisäämiseksi? Valitkaa listatuista vaihtoehtoista. Voitte valita useamman vaihtoehdon.

kyllä – ei – ei osaa sanoa

- a. kunnan sivuston ylläpitäminen verkossa
- b. minimisisällön luominen kunnan verkkosivuille
- c. kunnanvaltuuston, -hallituksen ja lautakuntien esityslistojen ja pöytäkirjojen sekä niiden liitteiden saatavuus sähköisesti (julkisten asioiden osalta)
- d. toimielinten päätöksistä tiedottaminen sähköisesti
- f. kuntalaispalautteen antaminen sähköisesti
- g. kuntalaisaloitteen tekeminen sähköisesti
- h. avoimempaa valmistelua voisi edistää muilla sähköisillä keinoilla, millä? **Kokousten sähköinen lähettäminen internetissä**

Mahdolliset kommentit: **Kunnalla on valmius kaikkien yllämainittujen keinojen käyttämiseen vuorovaikutuksen lisäämiseksi ja suurin osa on jo käytössä. On kuitenkin huomattava, että mikäli kuntalakiin lisätään velvoittavia säännöksiä em. asioista, tulee valtion osallistua niiden rahoittamiseen valtionosuusjärjestelmän kautta. Enontekiön kunnan näkemyksen mukaan kuntien velvoitteita ei voida nykyisestään lisätä lainsäädännöllä ilman, että valtio osallistuu oikeudenmukaisella korvauksella näiden asettamiensa velvoitteiden rahoittamiseen.**

Nykyisen kuntalain mukaan valtuuston on pidettävä huolta siitä, että kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on edellytykset osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Osallistumista ja vaikuttamista voidaan lain 27 §:n mukaan edistää erityisesti:

- 1) valitsemalla palvelujen käyttäjien edustajia kunnan toimielimiin;
- 2) järjestämällä kunnan osa-aluetta koskevaa hallintoa;
- 3) tiedottamalla kunnan asioista ja järjestämällä kuulemistilaisuuksia;
- 4) selvittämällä asukkaiden mielipiteitä ennen päätöksentekoa;
- 5) järjestämällä yhteistyötä kunnan tehtävien hoitamisessa;
- 6) avustamalla asukkaiden oma-aloitteista asioiden hoitoa, valmistelua ja suunnittelua; sekä
- 7) järjestämällä kunnallisia kansanäänestyksiä.

19. Mitkä ovat kuntanne kannalta sellaisia vuorovaikutusta edistäviä keinoja, joilla nykyistä kuntalain 27. pykälää tulisi täydentää? Valitkaa listatuista vaihtoehdoista. Voitte valita useamman vaihtoehdon.

- a. kansalaisraadit (asukasraadit, käyttäjäraadit)
- b. käyttäjälähtöisyyden edistäminen palvelujen suunnittelussa
- c. osallistuva budjetointi
- d. tietoteknisten mahdollisuuksien hyödyntäminen avoimuuden ja läpinäkyvyyden lisäämiseksi (esim. sosiaalisen median käyttö tai valtuuston kokousten lähettäminen verkossa)
- e. muu mikä? _____

Mahdolliset kommentit: **Kaikki yllämainitut keinot on syytä mainita kuntalaissa. Ennen kaikkea osallistuva budjetointi, jolla mahdollistetaan kuntalaisten suorat vaikuttamismahdollisuudet talousarviovalmistelussa on tärkeää.**

1.7.2013 voimaan tulevan nk. vanhuspalvelulain (laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista) mukaan kunnan on asetettava vanhusneuvosto ikääntyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi. Hallitus on linjannut, että vastaavasti valmisteltaisiin lainsäädäntöä, joka velvoittaisi kunnat myös asettamaan nuorisovaltuuston tai vastaavan toimielimen. Tarkoitus on parantaa nuorten, erityisesti alle 18-vuotiaiden mielipiteiden välittymistä kunnan päätöksentekoon.

20. Mitä hyviä käytäntöjä kunnassanne on päättäjien ja nuorten välisen vuoropuhelun edistämiseksi?

Kunnassamme on kokeiltu nuorisoneuvostoa, mutta sitä ei ole saatu toimivaksi malliksi. Asiaa on syytä kehittää tulevaisuudessa, sillä nuorten ääni tulee saada kuuluvaksi päätöksenteossa.

21. Jos kunnassanne toimii nuorisovaltuusto tai siihen rinnastettava vaikuttajaryhmä, miten nuorten mielipiteet sen kautta välittyvät päättäjille? (voitte valita useamman vaihtoehdon)

- a. nuorisovaltuusto voi tehdä aloitteita kunnan toimielimille
- b. nuorisovaltuustolta pyydetään lausuntoja, mistä asioista? _____
- c. nuorisovaltuuston edustajilla on läsnäolo- ja/tai puheoikeus muiden toimielinten kokouksissa, missä toimielimissä? _____
- d. kummivaltuutettu-järjestelyn avulla,
- e. päättäjien kyselytuntien kautta,
- f. nuorten ja päättäjien tapaamisten kautta,
- g. nuorille suunnattujen kyselyjen avulla,
- h. muilla tavoin, miten? _____

Mahdolliset kommentit: _____

Hallitus on myös linjannut, että selvitetään tarve velvoittaa kunta asettamaan vammaisneuvosto tai vastaava toimielin.

22. Mitä mieltä olette seuraavasta väittämästä? Vammaisneuvoston säätäminen pakolliseksi parantaisi selvästi vammaisten mielipiteiden välittymistä kunnan päättäjille kunnassamme.

- a. kyllä
- b. ei
- c. ei osaa sanoa

23. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mikä keino mielestänne parantaisi vammaisten mielipiteiden välittymistä päätöksentekoon?

Sinällään vammaisneuvosto on erinomainen asia, mutta peilattaessa sitä oman, 1890 asukkaan kuntamme tilanteeseen, joudutaan toteamaan asia hyvin haastavaksi. Vammaisten tarpeet ja mielipiteet tulevat huomioiduksi näin pienessä kunnassa myös suoran vaikuttamisen kautta.

24. Näettekö, että kokopäivätoimisilla/puolipäivätoimisilla kunnanhallituksen puheenjohtajilla tulisi olla oikeus saada virka/työvapaa kunnanhallituksen toimikauden ajaksi?

- a. kyllä
- b. ei
- c. ei osaa sanoa

Mahdolliset kommentit: Oikeutettu virka/työvapaa on ainoa mahdollisuus saada järjestelmä toimivaksi.

25. Tulisiko saman sääntelyn koskea lautakuntien puheenjohtajia?

- a. kyllä
- b. ei
- c. ei osaa sanoa

Mahdolliset kommentit: Oikeutettu virka/työvapaa on ainoa mahdollisuus saada järjestelmä toimivaksi.

Hallitus on linjannut, että lähidemokratian vahvistamista valmistellaan alueellisen toimielinten mallin pohjalta ja luonteeltaan mahdollistavalla lainsäädännöllä. Lisäksi selvitetään kuntien halukkuus ottaa käyttöön vaaleilla valittuja toimielimiä kunnanosatasolla ja ryhdytään tarvittaessa jatkovalmisteluun.

26. Mitä tehtäviä alueellisilla toimielimillä on tai voisi olla kunnassanne? Valitkaa vaihtoehtoja. Voitte valita useamman vaihtoehdon.

on – voisi olla – ei voisi olla

- a. edesauttaa asukkaiden vaikuttamista

- b. edesauttaa asukkaiden näkemysten välittymistä kunnalliseen päätöksentekoon
- c. vahvistaa alueen yhteisöllisyyttä
- d. tukea ja edistää alueen kehittämistä
- e. edistää paikallista toimintaa ja kulttuuria
- f. vaikuttaa alueen ympäristön suunnitteluun ja toteutukseen
- g. tiedottaa kunnan asioista alueen asukkaille
- h. antaa lausuntoja kunnan viranomaisille
- i. tehdä esityksiä ja aloitteita kunnanhallitukselle ja muille toimielimille
- j. hoitaa alueen koulun/koulujen ja/tai päiväkodin/-kotien johtokunnan tehtävät
- k. hoitaa alueen muiden palvelupisteiden johtokunnan tehtävät
- l. päättää alueelliselle toimielimelle varattujen määrärahojen käytöstä
- m. järjestää ja valmistella kaikille avoin alueellinen kunnanosalaisuus, esim. kylä- tai kaupunginosafoorumi
- n. osallistua joidenkin palveluiden järjestämiseen, minkä palveluiden? _____
- o. Mitä muita? _____

Mahdolliset kommentit: Kaikki em. tehtävät ovat hyviä ja kannatettavia, mikäli kunta päättää ne alueelliselle toimielimelle osoittaa. Alueellisten toimielimien olemassaolon ja niiden toimivallan tulee kuitenkin olla kunnan itsensä päätettävissä. Kuntalailla on syytä luoda mahdollisuus tällaisten toimielimien laajan toimivallan olemassaololle. Sen sijaan on tarpeen harkita, tuleeko alueellisten vaaleilla valittujen toimielimien olemassaolosta säätää erikseen siinä tapauksessa, että kuntajakoa muutetaan. Säättämisperusteeksi voitaisiin harkita kapitaatioperusteista laskentaa, jossa vanhan kuntajaon mukaiselle kunnalle tulisi valita oma alueellinen toimielin mikäli sen prosentuaalinen väestöosuus uudessa kunnassa alittaa tietyn erikseen määritellyn kynnysarvon.

27. Onko kunnassanne tarvetta vaaleilla valittaville toimielimille kunnanosalatasolla nykytilanteessa?

- a. kyllä
- b. ei
- c. ei osaa sanoa

Mahdolliset kommentit: _____

28. Näettekö vaaleilla valittavan toimielimen kunnanosalatasolla tarpeellisen tilanteessa, jossa kuntarakenne merkittävästi muuttuu?

- a. kyllä
- b. ei
- c. ei osaa sanoa

Mahdolliset kommentit: Kuntarakenteen muutostilanteessa on tärkeää mahdollistaa riittävä alueellinen päättäntövalta myös keskuskaupungin/kunnan ulkopuolisille alueille.

29. Mikäli kunnanosatasolle olisi mahdollisuus valita toimielin vaalein, mitä tehtäviä ja millaista päätösvaltaa vaaleilla valittavilla osa-alueen toimielimillä tulisi olla kunnassanne?

Oman alueen kehittämisvastuu ja aloiteoikeus kaikkiin lautakuntiin sekä kunnanhallitukseen. Alueellisille toimielimille tulisi osoittaa myös käyttöönä määrärahat niiden toimintojen osalta, jotka näitä alueita koskettavat.

Nykyisen kuntalain 28 §:n mukaan kunnan asukkaalla on oikeus tehdä kunnalle aloitteita sen toimintaa koskevissa asioissa. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettujen toimenpiteet. Valtuuston tietoon on saatettava vähintään kerran vuodessa sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyt aloitteet ja niiden johdosta suoritettujen toimenpiteet.

Jos valtuuston toimivaltaan kuuluvassa asiassa aloitteen tekijöinä on vähintään kaksi prosenttia äänioikeutetuista kunnan asukkaista, asia on otettava valtuustossa käsiteltäväksi viimeistään kuuden kuukauden kuluessa asian vireille tulosta.

30. Tulisiko aloitteen määritelmää tarkentaa nykyisestä?

- a. kyllä
- b. ei
- c. ei osaa sanoa

31. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen kyllä, niin miten sitä pitäisi tarkentaa?

Mahdolliset kommentit: _____

32. Missä ajassa kuntalaisaloitteen tekijälle tulisi ilmoittaa sen johdosta tehdyt toimenpiteet?
Vuoden kuluessa.

Talousjaoston kysymykset

33. Antaako tilinpäätös mielestänne kuntalain edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot

kyllä – ei – ei osaa sanoa

a. kunnan toiminnan tuloksesta?	KYLLÄ
b. taloudellisesta asemasta?	KYLLÄ
c. pysyvien vastaavien arvosta?	KYLLÄ
d. poistojen oikeasta tasosta/riittävydestä?	KYLLÄ
e. toiminnan rahoituksesta, oman pääoman riittävydestä ja vieraasta pääomasta?	KYLLÄ

34. Jos vastasitte johonkin edellisistä kohdista ei, miten tilinpäätösinformaatiota voitaisiin parantaa?

Mahdolliset kommentit: _____

35. Antaako tilinpäätös oikeat ja riittävät tiedot kunnan kannalta

kyllä – ei – ei osaa sanoa

- a. kuntien yhteistoiminnan aiheuttamista taloudellisista vastuista kunnalle? **KYLLÄ**
- b. tytäryhteisöjen aiheuttamista taloudellisista vastuista kunnalle? **KYLLÄ**
- c. kuntakonsernin taloudellisesta asemasta kokonaisuutena? **KYLLÄ**
- d. takauksista ja muista taloudellisista vastuista kuten esim. erilaisista sopimusvastuista? **KYLLÄ**
kuntayhtymän jäsenen rahoitusvastuusta kuntayhtymän taseeseen kertyneestä?
alijäämästä, ympäristövastuista yms.?

36. Jos vastasitte johonkin edellisistä kohdista ei, millä tavoin tiedonsaantia voitaisiin parantaa?

Mahdolliset kommentit: _____

37. Pitäisikö alijäämän

kyllä – ei – ei osaa sanoa

- a. kattamisvelvollisuusajaa /tasapainotusaikaa lyhentää? **EI**
- b. kattamisvelvollisuus ulottaa kuntayhtymiin? **KYLLÄ**

Mahdolliset kommentit: **Kattamisvelvollisuusajaa on nykyisellään riittävä, mutta se tulisi ulottaa ehdottomasti myös kuntayhtymiin.**

38. Pitäisikö tarkastuslautakunnan roolia mm. kunnan toiminnan ja talouden arvioinnissa ja tilintarkastuksen järjestämisessä muuttaa?

- a. kyllä
- b. **ei**
- c. ei osaa sanoa

39. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen kyllä, niin miten sitä mielestänne tulisi muuttaa?

Mahdolliset kommentit: _____

Kunnat ja markkinat -jaoston kysymykset

40. Mitkä ovat ne yleistä toimialaa rajoittavat yleiset periaatteet, jotka näkemyksenne mukaan ovat vielä voimassa? (voitte valita useamman vastausvaihtoehdon)

- a. yleishyödyllisyys
- b. paikallisuus
- c. yhdenvertaisuus
- d. tarkoitussidonnaisuus
- e. suhteellisuus
- f. objektiviteetti
- g. spekulatiivisen toiminnan kieltö
- h. hallinnon toissijaisuus
- i. muu, mikä _____

Mahdolliset kommentit: _____

41. Katsotteko, että kunnan toiminnassa tulee ottaa huomioon, että kunnan tekemät yleiseen toimialaan kuuluvat toimenpiteet eivät vääristä kilpailua?

- a. kyllä
- b. ei

Mahdolliset kommentit: _____

42. Mikä on yleisen toimialan taloudellinen tai muu merkitys kunnan toiminnassa?

Enontekiön kunta on omalla päätöksellään ottanut hoidettavakseen tehtäviä, joilla on merkittävä vaikutus kuntalaisten viihtyvyyteen. Näihin tehtäviin lukeutuvat mm. elokuvatoimi ja tietyt nuoriso- ja liikuntatoimen osa-alueet.

Yleistoiimivaltuuden käyttämisessä on kuitenkin myös epäonnistuttu eräiden konserniyhtiöiden perustamisen suhteen ja kunnalle on aiheutunut näistä merkittäviä taloudellisia vastuita, jotka heikentävät peruspalveluiden rahoitusta muutenkin haastavassa rahoitustilanteessa.

43. Kenelle kunnassanne on annettu takauksia? (voitte valita useamman vaihtoehdon)

- a. yritykset
- b. yhdistykset
- c. kuntakonserniin kuuluvat yhtiöt
- d. muu taho, mikä?

44. Kenelle kunnassanne on annettu lainoja? (voitte valita useamman vaihtoehdon)

- a. yritykset
- b. yhdistykset
- c. kuntakonserniin kuuluvat yhtiöt
- d. muu taho, mikä?

45. Kenelle kunnassanne on annettu avustuksia? (voitte valita useamman vaihtoehdon)

- a. yritykset
- b. yhdistykset
- c. kuntakonserniin kuuluvat yhtiöt
- d. muu taho, mikä?

Mahdolliset kommentit: _____

46. Millaisissa tilanteissa takauksia on käytetty? (voitte valita useamman vaihtoehdon)

- a. työpaikkojen säilyttäminen
- b. liiketaloudelliset syyt
- c. toiminnan tukeminen
- d. kansalaistoiminta
- e. muu tilanne, mikä? _____

47. Millaisissa tilanteissa takauksia on käytetty? (voitte valita useamman vaihtoehdon)

- a. työpaikkojen säilyttäminen
- b. liiketaloudelliset syyt
- c. toiminnan tukeminen
- d. kansalaistoiminta
- e. muu tilanne, mikä? _____

48. Millaisissa tilanteissa avustuksia on käytetty? (voitte valita useamman vaihtoehdon)

- a. työpaikkojen säilyttäminen
- b. liiketaloudelliset syyt
- c. toiminnan tukeminen
- d. kansalaistoiminta
- e. muu tilanne, mikä? _____

Mahdolliset kommentit: _____

49. Tulisiko kunnan takaus- ja lainanantomahdollisuuksia rajata siten, ettei kunta voisi myöntää lainoja ja takauksia muille kuin kuntakonserniin kuuluville tai kuntaomisteisille yhtiöille sekä mikä vaikutus tällaisella rajauksella olisi?

Asiaa ei tule rajata lainsäädännöllisesti, vaan luottaa kuntien itsenäiseen harkintaan.

50. Onko kunnassanne käytössä yleisiä linjauksia tai periaatteita takausten, lainojen ja avustusten myöntämisessä?

- a. kyllä
- b. ei

51. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen kyllä, mitkä ne ovat? Riskienhallintaa ja taloudenhoitoa koskeva ohjeistus sekä konserniohjeet. Avustuksille varataan määrärahat vuosittain talousarviossa.

Mahdolliset kommentit: Yhdistysten suhteen lainoituksen yleisperiaate on ollut, että kunta voi lainoittaa hankkeita, joiden toteuttamiseksi yhdistys saa rahoituspäätöksen rahoittajalta. Laina palautetaan kunnalle maksatusten yhteydessä.

52. Kuntalakiin ehdotetaan kunnille palvelustrategian laatimista. Tulisiko palvelustrategia ottaa huomioon osana kunnan strategista suunnittelua?
- a. kyllä
 - b. ei

53. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen kyllä, mitä asioita palvelustrategiassa tulisi linjata? (voitte valita useamman vastausvaihtoehdon)

- a. kunnallisten palvelujen tarve strategiakaudella
- b. miten ko. palvelut tullaan järjestämään ko. kaudella
- c. palvelujen laadulliset näkökulmat
- d. kustannustehokkuuden varmistaminen
- e. oman tuotannon tuotteistus
- f. henkilöstönäkökohdat palvelujen tuottamisessa
- g. Muita asioita, mitä? _____

Mahdolliset kommentit: Lakisääteistä palvelustrategiaa tärkeämpää olisi säätää tiettyjen harvaan asuttujen kuntien osalta ns. vapaakuntamallista, jossa tietyt poikkeamisperusteet täyttävä kunta voisi omalla päätöksellään poiketa asetetusta sääntelystä ja järjestää palvelunsa tiettyjen reunaehtojen puitteissa parhaaksi katsomallaan tavalla. Asia on äärimmäisen tärkeä periferisten alueiden kannalta.

54. Minkälaisia ongelmia on kunnassanne ilmennyt kunnallisen yhteistoiminnan ja hankintalainsäädännön yhteensovittamisessa?
- Pienessä kunnassa ei aina ole riittävää osaamista kilpailutusosaamista laajakantoisissa hankinnoissa. Kuntien yhteistoiminnan toteuttaminen pienten kuntien kesken kuntayhtymissä ei myöskään ole omiaan parantamaan tilannetta.

55. Millaisia hyötyjä ja haittoja palvelualoitteella ja/tai sen käyttöönotolla olisi?

Palvelualoite kannustaisi perustamaan julkisia palveluita tuottavia ja kehittäviä yhtiöitä sekä siirtäisi jo olemassa olevien yhtiöiden toimialaa myös julkisten palveluiden tuottamiseen. Tämä on tärkeä tavoite, sillä tulevaisuudessa kuntien kantokyky ei tule riittämään kaikkien palveluiden tuottamiseen ja vaihtoehtoiset mallit ovat tärkeitä.

Ruotsista saatujen kokemusten nojalla on kuitenkin todettava, että yksityisten palveluntuottajien tulo mukaan markkinoille on ensin laskenut palveluiden hintaa, mutta kehitys pitkällä aikajänteellä on nostanut kustannuksia ja laskenut palveluiden laatua. Palvelualoitteen tar-

kastelussa onkin huomioitava, ettei yksityisen sektorin julkisia palveluita tuottava osa monopolisoidu.

Palvelualoitteen käyttöönotto ja julkisten palveluiden kilpailuttaminen vaatii kunnilta merkittävää omaa osaamista sekä toimivia kriteerejä, joilla kyetään hinnan lisäksi tarkastelemaan palvelun laatua.

SGEI-palveluihin olennaisena osana liittyvät tietyn julkisen palvelun saatavuuden varmistaminen, kohtuullinen hintataso ja riittävä laatu. Tämä johtaa usein tilanteeseen, jossa kyseisiä palveluja ei voida tuottaa markkinaperusteisesti, sillä toiminta olisi yrityksille kannattamatonta. Mikäli jäsenvaltiot haluavat kuitenkin toteuttaa palvelut yritysten voimin, voidaan toimintaa tukea ja siten mahdollistaa julkisen palvelun tehtävästä suoriutuminen. Tämä varmistetaan julkisen palvelun velvoitteen antamisella yksityiselle taholle käyttämällä ns. SGEI-menettelyä.

56. Onko kunnassanne sovellettu yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvää palvelua, ns. SGEI-menettelyä?

- a. kyllä
- b. ei

57. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen kyllä, missä tilanteissa?

Enontekiön lentoliikenteen tukeminen

Mahdolliset kommentit: Enontekiön kunnanvaltuusto on asettanut julkisen palveluvelvoitteen lentoliikenteelle reitillä Helsinki – Enontekiö tälle vuodelle

58. Millaisissa konkreettisissa tapauksissa näette, että julkisen palvelun velvoitteen antamisen tulisi olla käytössä?

Edellä mainitussa tapauksessa.